A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1929 ÉVI ÁPRILIS HÓ 4 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA :

ARDAI ALADÁR

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1929 ÉVI ÁPRILIS HÓ 4 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

ÖSSZEÁLLITOTTA:

ARDAI ALADÁR

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

TIPOGRAFIA WEISZ TINCA.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1929 ÉVI ÁPRILIS HÓ 4 NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYŰLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

Jelen voltak : Kassay Béla esperes és gróf Tisza Kálmán hivatali korra legidősebb világi tanácsbiró elnöklése mellett :

I. Tanácsbirák :

Lelkészi részről :

Böszörményi Lajos
Fogarassy Bálint
Bottyán Pál
Bokor Sándor
Balogh Mátyás
Szakács Dénes

Világi részről :

gróf Tisza Kálmán
Dr Hadházy Kálmán
Dr Sarkady Dániel
Mészáros Dániel
Fráter Emil

II. Ügyész :

Dr Kapéry Béla.

III. Jegyzők :

Ardai Aladár és Kun Zoltán lelkészi, Dr Hadházy Kálmán és Rovács István világi részről.

IV. Tanügyi bizottságból :

Kassay Béla esp. elnök, Nagy Zoltán előadó, Bottyán Pál, Ardai Aladár, Szücs Antal, Seress László, Mikó Pál, Koós János, Török Sándor.

V. Számvevőszéktől :

Rácz Gyula elnök, Juhász András előadó, Bottyán Pál, Ardai Aladár, Nánássy Dániel, Kegyes István, Rovács István.

VI. Belmisssiói bizottságból :

Bottyán Pál elnök, Bokor Sándor előadó, Ardai Aladár, Nagy Zoltán.

VII. Lelkészek :

Ardai Aladár gyantai, Balogh Mátyás anti, Bokor Sándor feketegyarmati, Boros Gábor árpádi, Bottyán Pál erdőhegyi, Böszörményi Lajos és Dohi Árpád nagyszalontai, Bugyi János erdőgyaraki, Csécsi Imre aradi, Fogarassy Bálint ágyai, Jakab Viktor belényesi, Juhász András várasfenesi, Igyártó Sándor bélzeréndi, Kassay Béla tenkei, Kecskeméthy Kálmán sonkolyosi, Kun Zoltán pankotai, Liszkai Kálmán s. lelk. borosjenői, Nagy Dániel szentleányfalvai, Nagy Zoltán belényesujlaki, Nánássy Dániel feketetóti, Szabó József borossebesi, Szakács Dénes tárkányi, Szatmáry István magyarremetei, Szűcs Antal mezőbajji, Unghváry Gyula tamáshidai és Vass Jenő vadászi lelkészek.

VIII. Tanitóképviselők :

Seress László és Mikó Pál.

IX. Az egyházak világi képviselői :

Antról : Tokai Ferenc gondnok, Aradról : Mészáros Dániel presbiter, Ágyáról : Hadi m. Sándor gondnok, Árpádról : Tárnok János gondnok, Bajjról : N. Varga Sándor gondnok, Bélzerindről : Tóth János gondnok, Borosjenőről : Nagy G Péter gondnok, Borossebesről : Patkó György gondnok, Csermőről : Kovács Lajos gondnok, Erdőgyarakról : Márkus Sándor presbiter, Erdőhegyről : Kilin Sándor tanitó presbiter, Feketegyarmatról Papp Ferenc gondnok, Feketetótról : Ábrahám Lajos presbiter, Gyantáról : Ambrus István gondnok, Nagyszalontáról : Bagossy Ferenc és Balogh János presbiter, Nagyzerindről : S. Gál Lajos gondnok, Pankotáról : Török Sándor tanitó presbiter, Szentleányfalváról : Molnár István, Tamáshidáról : Sólyom János gondnok, Tenkéről : P. Orbán Péter gondnok, Vadászról : Szabó Sándor gondnok.

1. szám. A Nagyszalontai ref. egyházmegye 1929 évi tavaszi közgyülését Nagyszalontán a központi fiuiskola nagytermében tartotta meg. A közgyülésen ugy a lelkészi, mint a világi alkotó tagok szép számmal jelentek meg. A tárgyalások menete mindvégig sima, harmónikus és méltóságteljes volt.

A „Tebenned biztunk" erőteljes, buzgó elénekiése után espe-res szivből fakadt, alkalmi imája emelte az Örökkévaló királyi trónja elé az alázatos lelkeket. Földi életünk sok próbáltatása, kisebbségi sorsunk sok csalódása közepette Ő az egyetlen fundamentum, akire épiteni, az egyetlen hatalom, akiben hinni és bizni nem szününk meg soha.

Az ország kormányzásában történt változás, dacára a hatalomra jutott párt gyulafehérvári programjának és tengernyi igéretének, kisebbségi sorsunk kedvező fordulatát nem hozta magával. Az igért iskolai államsegélyek folyósitása, tanáraink és tanitóink megfelelőbb anyagi helyzetbe juttatása, bacalaureatus és névelemzések eltörlése a mai napig sem történt meg. Kaptunk sorsunk enyhitésére vonatkozó ujabb és ujabb igéreteket, azonban szomoruan kell megállapitanunk, hogy számunkra eddig a Maniu kormánynak is csak igéretei voltak. Bizunk benne, hogy ami eddig késett, nem fog végleg mulni, hogy erdélyi származásu kormányelnökünk a szép szavak után a tettek utjára is rálép és megment bennünket az eddigieknél is fájdalmasabb csalódástól.

Bárhogy legyen azonban, bármint intézkedjenek felettünk földi kormányzóink, hitünket igazságunkban, szebb jövőnk reményében és mindenek felett mennyei kormányzónkban elveszteni nem fogjuk. Akik kisebbségi sorsunk sulyos keresztjét hordozzák, legyenek türelemmel, bizzanak az Istenben, mert el kell jönni a jobb belátás idejének.

Világi képviselőink addig is világositsák a népet, hogy ne zugolódjanak a terhek viselése ellen, ne az állami taxák muszály pótléka gyanánt tekintsék az egyházi adót, hanem tartsák azt életmentő áldozatnak, melyet kisebbségi sorsunk ránk parancsolt s melyet vállainkról levetni hitünk és fajunk elárulása nélkül nem lehet. Ne feledtsék, hogy Bocskay, Bethlen és Rákóczy népe vagyunk, egy dicsőséges mult örökösei s minket ez a mult az élet feltételével kötelez, mert „aki multjára érzékeilen, jövőjére érdemetlen".

Sajnálattal jelenti, hogy Szabó Zoltán egyh. m. gondnok ur betegsége miatt ez alkalommal nem jelenhetett meg egyh. m. gyülésünkön. Felkéri a hivatali korra legidősebb gróf Tisza Kálmán világi tanácsbiró, hogy a társelnöki széket foglalja el.

Ezek után szivesen üdvözölvén a lelkészi és a világi tisztviselői kart s az egyh. m. közgyülés összes jelen levő alkotó tagjait:

a nagyszalontai ref. egyházmegye 1929 évi április hó 4 napjára összehivott közgyűlését elnöktársa nevében is megnyitottnak nyilvánitja.

Egyházmegyénk közgyülése, — midőn sajnálattal veszi tudomásul Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok urnak betegsége miatt e. m. közgyülésünkről kényszerü távolmaradását, egyszersmind — azon hő óhajának ad kifejezést, hogy szeretve tisztelt gondnoka mielőbb felépülvén betegségéből, ismét tevékeny részt vehessen egyházmegyénk életének irányitásában és ügyeinek vezetésében.

2. szám. Az egyházak világi képviselőit meghivó leveleik alapján az egyházközségek névsorjegyében

igazolja egyházmegyénk közgyülése.

3. szám. Bodnár Lajos cserméi és Turóczy Gyula magyarcsékei lelkészek betegségük miatt, Miskolczy Jenő világi tanácsbiró külföldi tartózkodása miatt, a magyarcsékei egyház világi képviselője az egyházközség szegénysége miatt, a belényesvidéki egyházközségek (Belényes, B.-sonkolyos, B.-ujlak. Városfenes, Remete, Tárkány) világi képviselői a hirtelen jött árviz miatt nem jelentek meg egyházmegyénk közgyülésén.

Egyházmegyénk közgyülése a bejelentett távolmaradásokat igazoltnak veszi. A többi távollévőknek az utólagos igazolásra 30 napos terminust ad. Az igazoltan mulasztókat a 62—1926 k. egyh. m. határozata alapján 200 Lei rendbirsággal bünteti.

4. szám. A közkézen forgó tárgysorozatot

egyházmegyénk közgyülése felolvasottnak tekinti s a tanácskozás rendjéül elfogadja azzal a változtatással, hogy a 13-ik szám tárgyalása elmarad, — a 11 szám kapcsán a lelkészegyesület javaslatai, — a 17 szám után a mezőbajji földeladás, a 24 szám után pedig az egyházkerületi képviselők kiküldésének ügye is tárgyaltatni fognak.

5. szám. Esperes jelenti, hogy a mult gyülésről elmaradtak a 30 napos utólagos igazolási határidő alatt valamennyien igazolták távolmaradásukat.

Tudomásul szolgál.

6. szám. Ujvárosi Teréz körözstárkányi tanitónő a hivatali esküt az egyh. m. közgyülés előtt letette.

Egyházmegyénk közgyülése az esküt tett tanitónőt állásában végleg megerősiti azzal, hogy mától fogva a Tanitó és Segélyegyesületnek kötelezett tagja. Müködésére az Isten áldását kéri.

7. szám. Tárgyaltatott esperesnek az egyházmegye állapotáról szóló alábbi jelentése. (Lásd a Mellékletet.)

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését általában tudomásul veszi s az intézkedést igénylő ügyekben a következőket határozza :

A statisztikai adatok hitelességének biztositása végett ismételten, ezuttal harmadszor kötelezi el a lelkészeket és a tanitókat, hogy a jelentő iv minden kérdésére határozott és pontos feleleteket adjanak.

Örömmel állapitja meg, hogy a hitélet egyh. megyénk területén fellendülőben van. Az istentiszteletek általában látogatottak s a belmissziói munkák beinditása a legtöbb egyházközségben megtörtént. A vallásos ünnepélyek rendezését, a vasárnapi iskolák és bibliakörök szervezését, illetve szaporitását, a hivek látogatását, az iratterjesztés ügyének felkarolását, énekkarok szervezését, az elhagyott szegények, betegek, árvák gondozását, nőszövetségek és szegényügyi bizottságok alakitását, — a szektariusok, — hitelveinkkel ellenkező szokások, az uralkodó bünök és vadházasságok elleni küzdelmet az egyházak lelki vezetőinek mindenütt kötelességévé teszi. Ezuttal is hangoztatja, hogy ugy a tanitók, mint a presbiterek a lelkészeket a gyülekezetvédő és épitő munkában mindenütt támogatni tartoznak.

A kegyes adakozók iránt hálás köszönetét fejezi ki egyházmegyénk közgyülése. A 32—1926 sz. egyh. m. határozata alapján a 10,000 Lei meghaladó adományok az ujévi nyilvános nyugtázások alkalmával az egyházmegye minden szószékéről kihirdetendők.

Az árpádi, kisházai és szentleányfalvai iskola sérelmek ügyében felterjesztést küld az egyh. kerületi közgyüléshez.

A magyarcsékei egyház presbitériumát a szükséges hivatali naplók beszerzésére, a feketetótit és pankotait vagyonleltár készitésére kötelezi. A vagyoni változások a vagyonleltárba minden egyházközségben azonnal átvezetendők.

Az anti, feketegyarmati és gyoroki egyházak presbiteriumát a templom, — a borosjenői, erdőgyaraki, feketegyarmati és nagyzeréndi egyházakat a lelkészlak, — a feketegyarmati és gyoroki egyházakat az iskola szükséges javitására, a belényesit az iskola átépitésére, a belényesujlakit az iskolaberendezés megjavitására elkötelezi.

Megütközéssel állapitja meg, hogy bár a kanonika vizitáció a 8—1928 sz. egyh. m. határozat rendelkezésének megfelelőleg a mult évben minden égyházközség presbiteriumának anyagi felelősség melletti kötelességévé tette a tüzbiztositások ügyének reális rendezését -- vannak presbitériumok, — amelyek e felelősségteljes kötelességüknek a mai napig sem tettek eleget. Ezeknek a presbitériumoknak anyagi felelősségét ismételten megállapitja, veszélyes mulasztásukért őket komolyan megrójja s (az E. T. V t. c. 34 § A 2 és 4 pontja alapján) most már fegyelmi felelősség mellett hivja fel őket mulasztásuknak 30 nap alatti pótlására. A mulasztásban lévő egyházközségek lelkészi hivatalai elköteleztetnek, hogy a tüzbiztositás ügyének miként állásáról f. év május hó 15-ig az esperesi hivatalnak jelentést tegyenek.

Ez alkalommal is felhivatnak az egyházak vezetői, hogy a községi költségvetések készitése során az egyházak részéről a lélekszám aránynak megfelelő segélyt eszközölni igyekezzenek.

Nem mehet el egyházmegyénk közgyülése megdöbbenésének kifejezése nélkül a lélekszám statisztikának 66 léleknyi fogyását feltüntető szomoru adata mellett, mely egyfelől a kitérések aránytalanul nagy, másfelől és főleg a születések aránytalanul kicsiny számának eredménye. Nyomatékosan felhivja az őrállók figyelmét ugy a sötétben bujkáló lélekhalászat, mint a fajgyilkos „egyke“ elleni kitartó és hathatós küzdelemre.

8. szám. Tárgyaltatott esperesnek az elnökileg elintézett ügyekről szóló alábbi jelentése : (Lásd a Mellékletet.)

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését az elnökileg elintézett ügyekről általában tudomásul veszi, intézkedéseit jóváhagyja és megerősiti a következőkben :

Ad 1. 8, **Püspöki kirendelés alapján** azon intézkedését, hogy Kovács Zoltán theológust az aradi egyházban kisegitő lelkészi teendők végzésére, Gavallér Lajos s. lelkészt pedig a tenkei egyházban mindennemü lelkészi teendők végzésére felhatalmazta.

Ad 2. 3. 4. 5. 7. 9. 10. **A presbitériumok határozata és bemutatott okmányaik alapján,** hogy

Ujvárosi Teréz okl. tanitót a körözstárkányi rendes,
Kircsi Erzsébet „ „ a nagyszalontai ideiglenes,

Kálnoki István okl. tanitót a gyantai vall. tanitó org. kántori,

Kerékgyártó Mihály okl. tanitót a körösjánosfalvai előkönyörgői,

Madaras Károly okleveles tanitót az árpádi rendes,

Bokorné Mike Vilmát „ „ 1928—29-re a feketegyarmati ideiglenes

és Benke Pál okleveles tanitót a mezőbajji rendes tanitóságban megerősitette.

Ad 6. 11. **A presbitérium határozata, továbbá a beterjesztett épitkezési terv és költségvetés alapján azon intézkedését,** hogy a feketetóti egyházközség templomát, tornyát, lelkészi lakását kijavitassa, hogy az épitkezési költségek fedezésére magtári vagyonából 15 q buzát és 40 q tengerit eladhasson, továbbá, hogy ugyane célra magtári pénzbetétjéből 6000 Leit és 2404 Lei letétpénzét felhasználhassa.

Ad 12. 13. 14. **Presbitériumi határozat alapján,** hogy a kisnyégerfalvai egyház megrepedt harangja helyett ujat öntessen s amennyiben a hivek gyüjtése annak árát nem fedezné, harangalapját és 1927—28 évi pénztári maradványát részben, vagy egészben felhasználhassa.

hogy a várasfenesi egyház közpénztára az Egyházfenntartási alapot dec. 31-ig törvényes kamatozás mellett kölcsönvehesse,

hogy a szintei egyház meg nem nevezett alapjaiból 4598·53 Leit szintén dec. 31-ig kamataival való visszafizetés kötelezettsége mellett kölcsön vehesse.

Pótlás. 15 Március 27-én a gyantai egyház 7-1929 számu határozatát, mely a müködő 36 tagu férfikarnak egyházi alapon való megszervezését elhatározta, esperes megerősitette.

Egyházmegyei közgyülésünk esperes ezen elnöki intézkedését is jóváhagyja.

9. szám. Olvastatott a Tanügyi Bizottság 1929 április 3-án tartott ülésén általánosságban és részleteiben is elfogadott jelentés.

Az egyházmegyei Tanügyi Bizottság az előadó részletes jelentését tudomásul veszi s ezek alapján a következő javaslatokat terjeszti az egyházmegyei közgyülés elé :

1. Ant. A felekezeti iskolában hiányzó térképek haladéktalanul beszerzendők.

2. Belényes. Amidőn egyházmegyei közgyülésünk a magyar

olvasásban való szép előrehaladást elismeréssel veszi tudomásul, felhivja a presbiteriumot a hiányzó szemléltető képek, térképek és történelmi képek beszerzésére s az iskolaépületnek és a tanitói lakásnak tervbe vett emelése és ujjáépitése is legyen az áldozatokra mindig kész presbiteriumnak sürgős feladata.

3. Belényesujlak. Sajnálattal értesül Közgyülésünk arról, hogy Sipos Ida tanitónő fizetése még ma sem éri el a létminimumot. S miután e tényköriilmény miatt a tanitónő nemcsak, hogy önbizalmát veszti, de ezáltal még az eredményes tanitásban is akadályozva van, felhivja Közgyülésünk a belényesujlaki egyház presbiteriumát, hogy a tanitónő exisztenciájának ügyét a tanitói állás tisztességének és a haladó idők követelményének megfelelő módon most már sürgősen oldja meg. Masztiss János tanitó haladni-akarását azzal veszi tudomásul Közgyülésünk, hogy az olvasásban, nyelvtanban és számtanban még mindig nem üti meg az elfogadható mértéket. A kis iskolában a kályha egy nagyobbal kicserélendő. A presbiterium felhivatik az iskolához nem méltó nagyon rozoga padok fokozatos kicserélésére.

4. Bélzerénd. Felhivja Közgyülésünk a presbiteriumot, hogy az iskolában még mindig hiányzó fizikai eszközök és szemléltető képek beszerzéséről gondoskodjék.

5. Erdőgyarak. Az iskolában hiányzó történelmi és természetrajzi képek pótolandók.

6. Gyorok. Elismeréssel adózik egyházmegyei közgyülésünk V. Wesmás Károly lelkésznek, hogy a tanitói munkát olyan nagy odaadással végzi.

7. Kisnyégerfalva. Az iskola felszerelése a hiányzó térképek, faliolvasó táblák és szemléltető képek beszerzésével késedelem nélkül pótolandó.

8. Köröstárkány. Erdélyi Gyula iskolájában a hittantanitás egyhangu diktálási módszerét és az első osztály gyenge olvasását kifogásolja Közgyülésünk. Az irásra is nagyobb suly helyezendő és elvárja egyházmegyei közgyülésünk, hogy a dékáni vizitáció által észlelt produkálni akarás most már beszámitható komolyabb eredményt is fog maga után vonni. A nagy iskolában álmosság és vontatottság okául beállitott hagyományos mulasztásokat a presbiterium a közigazgatási hatóság igénybevételével törekedjék végre megszüntetni. Az iskola felszereléséből hiányzó olvasó táblák és képek sürgősen beszerzendők.

9. Nagyszalonta. Az I. oszt. vegyes iskolánál az árnyékszék megfelelő módon elrekesztendő, vagy a régi helyébe a követelmé-

nyeknek megfelelő uj épitendő. Az I. oszt. leányiskolába vezető rozoga ajtó megujitandó.

10. Nagyzerénd. Az iskolai felszerelésből hiányzó fizikai eszközök pótolandók. A vasárnapi iskola tartása a presbiterium sürgős feladatává tétetik.

11. Tamáshida. Az iskola teljes felszereléséből hiányzó természetrajzi fali képek is beszerzendők.

12. Vad isz. Nagy Sándor tanitó köteleztetik, hogy iskolájában a törvény által elrendelt haladási naplót vezessen s a vasárnapi iskolai tanitás megindítandó.

13. Várasfenes. Ugy a tanitónő, mint a tanitó igyekezzék többet foglalkozni az egyénekkel ; az elvégzett anyag begyakorlása is sok kivánnivalót hagy maga után. Nagy Gyula tanitó iskolájában az olvasás és nyelvtan még mindig gyenge. A tanitó a IV—VI. osztályosokkal feltünően keveset foglalkozik. Közgyülésünk figyelmezteti Nagy Gyula várasfenesi tanitót, hogy amennyiben iskolája az évvégi egyházmegyei bizottság előtt sem fogja a kivánt eredményt felmutatni, ellene a fegyelmi vizsgálatot haladéktalanul megindítja. Az iskola felszereléséből hiányzó térképek és szemléltető képek beszerzéséről a presbiterium gondoskodjék. Mindkét iskolában annyira rozogák az ablakok, hogy azok sürgősen ujakkal pótolandók.

14. Borossebes. Egyházmegyei közgyülésünk felhivja lelkészt és a presbiteriumot, hogy a vasárnapi iskolai tanitások rendszeres bevezetéséről az egyház létérdekére tekintettel is haladéktalanul gondoskodjanak.

15. Magyarremete. Az énektanitásnál a hivek által fenntartott hagyományos hibák az énekek melódiáiból kiküszöbölendők.

Egyházmegyei közgyülésünk a Tanügyi Bizottság jelentését tudomásul veszi, a hiányokra vonatkozó határozati javaslatokat határozati erőre emeli s midőn a felmerült hibák orvoslása és hiányok pótlása végett szükséges intézkedéseket megteszi, — egyuttal felhivja az évvégi esperesi vizitácio tagjait, hogy az intézkedések végrehajtását az egyes egyházaknál, illetve iskoláknál vegyék ellenőrzés alá.

a. Olvastatott a Tanügyi Bizottság jelentése Ardai Aladár gyantai lelkésznek dékáni tisztségéről való lemondásával kapcsolatosan. Ugyszintén a Bizottság ama javaslata, hogy a megüresedett dékáni tisztségre Nánássy Dániel feketetóti lelkész választassék meg.

Egyházmegyei közgyülésünk sajnálattal veszi tudomásul Ardai Aladárnak más elfoglaltsága miatt a dékáni tisztségé-

ről való lemondását, buzgó működéséért neki jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s utódjául a tenkei dékáni körben Nánássy Dániel feketetói lelkészt választja meg.

b. Foglalkozott a tanügyi bizottság V. Wesmás Károly gyoroki lelkész azon beadványával, amelyben az egyház szomoru anyagi helyzetét rajzolja s közli, hogy miután a jövő évre már nincs biztositva az ő ujabb tanitói kineveztetése, rendes tanitó választásáról is gondoskodni kell, más különben a terhek alatt roskadozó egyház iskolájával válságos helyzetbe jut. Bizottságunk a legsürgősebb segélyezést javasolja.

Egyházmegyei közgyülésünk aggodalommal nézi a gyoroki egyház válságos küzdelmét s ugy látja, hogy itt a legmesszebbmenő támogatásra van szükség, hogy az ott letéteményezett nagy kulturértékek veszendőbe ne jussanak. Éppen ezért javasosja Egyházkerületünknek, hogy a gyoroki egyház részére a legsürgősebben a maximális segélyt utalja ki.

c. Olvastatott a székelyudvarhelyi tanitóképző intézet igazgatóságának az összes egyházmegyékhez intézett ama körlevele, amelyben arra kéri egyházmegyénket is, hogy a területéről származó legalább egy növendéknek tanittatási költségeit fedezze. E képen az utánpótlásról is gondoskodnék minden egyházmegye főleg most, amikor a felekezeti tanitóképzés ránk nézve életkérdés. Tájékoztatás végett közli a körlevél, hogy egy növendék iskolai és internátusi dija jelenleg 14.000 leu.

Egyházmegyei közgyülésünk a székelyudvarhelyi tanitóképző s ugyanakkor a nagyenyedi tanitóképző intézet segélyezését a maga részéről is léttontosságu kérdésnek tartja, azonban miután ilyen célra ezidőszerint nincs megfelelő alapja, olyképen kiván az intézet kérésének eleget tenni, hogy a kebelbeli gyülekezetekben rendezett ilyencélu vallásos estélyek jövedelmeit és perselypénzeit fogja összegyüjteni és az intézet rendelkezésére bocsájtani.

d. Az iskolák tanszerbeszerzésével foglalkozva Tanügyi Bizottságunk sajnálattal állapitja meg, hogy vannak olyan iskolák, amelyek nem veszik igénybe az egyházkerület tanszerkészletét.

Egyházmegyei Közgyülésünk figyelmezteti a kebelbeli iskolák fenntartóit, hogy miután a legolcsóbban és a legegységesebben az egyházkerület utján szerezhetik be tanszereiket, törekedjenek ezen az uton gondoskodni tanszerhiányaik pótlásáról.

10. szám. Olvastattak a számvevőszék alábbi jelentései:

a. Rendben találta és jóváhagyásra ajánlja a számvevőszék az: anti, ágyai, aradi, árpádi, belényesi, belényessonkolyosi, belényesujlaki, bélzeréndi, borosjenői, borossebesi, csermői, erdőgyaraki, erdőhegyi, feketegyarmati, feketetóti, gyantai, kishazai, tenkeszéplaki, köröstárkányi, kisnyégerfalvai, magyarcsékei, magyarremetei, mezőbajji, nagyszalontai, pankotai, szentleányfalvai, tamáshidai, tenkei, vadászi, simonyifalvai, városfenesi, szapáryligeti, szintei, világosi és körösjánosfalvai egyházak 1928 évi gondnoki, alapitványi, termény és takarékmagtári számadásait.

Egyházmegyei közgyülésünk az emlitett egyházak gondnoki, alapitványi, termény és takarékmagtári számadásait jóváhagyja s a gondnokok részére az 1928 évről a szokásos fenttartások mellett a számadások terhe alól a felmentvényt megadja.

b. Rendben találta és jóváhagyásra ajánlja a számvevőszék a gyoroki és kisnyégerfalvai egyházak 1927 évi számadásait.

Egyházmegyei közgyülésünk a gyoroki és kisnyégerfalvai egyházak 1927 évi számadásait jóváhagyja s gondnokok részére az 1927 évről a szokásos fenttartások mellett a számadás terhe alól a felmentvényt megadja.

c. Számvevőszék jelenti, hogy a hozzá beérkezett és megvizsgált számadások közül a gyoroki 1928 évi és nagyzeréndi 1928 évi számadások az adatok és felszerelés hiányossága miatt, jóváhagyásra nem ajánlhatók.

Egyházmegyei közgyülésünk számvevőszék javaslatára a gyoroki és nagyzeréndi egyházak 1928 évi számadásait nem hagyja jóvá. Utasitja nevezett egyházakat hogy jól felszerelt számadasaikat legkésőbb 1929 év agusztus 1-ig terjesszék be felülvizsgálás végett a már megnevezett sz. széki taghoz.

d. Rendben találtatott az e. m. közpénztárnak Bottyán Pál e. m. pénztáros által készitett 1928 évi számadása, melyet számvevőszékünk elfogadásra ajánl.

E szerint a közigazgatási pénztár állaga —	3,470	Lei
Közös betét pénztári állaga — — — —	25,384	„
Paróchiális könyvtár „ — — — —	2,353	„

Egyházmegyei közgyülésünk e rendben talált számadást elfogadja s Bottyán Pál e m pénztárnoknak a szokott fenttartások mellett az 1929 évről a felmentést megadja.

e. Rendben találtatott az e. m. gyámintézeti pénztárnak Bottyán Pál gy. i. pénztáros által készitett 1928 évi számadása, melyet sz. szék elfogadásra ajánl.

Egyházmegyei közgyülésünk a rendben talált számadást elfogadja.

Eszerint a gyámintézet összes vagyona 113,378 Lei
Ebből kölcsönben fekszik — — — — 52,511 „
Takarékpénztárban van — — — — 60,867 „

Bottyán Pál gy. i. pénztárosnak a szokásos fenttartás mellett az 1928 évről a felmentést megadja.

f Rendben találta és elfogadásra ajánlja a sz. szék Bottyán Pál e. m pénztárosnak a továbbitott pénzekről készitett 1928 évi számadását.

E pénztár összes bevétele — — 1,817,360 Lei volt.
„ „ „ kiadása — — 1,817,360 „ „

Egyház m. közgyülésünk a rendben talált számadást elfogadja s Bottyán Pál pénztárosnak a szokásos fenttartások mellett az 1928 évről a felmentést megadja.

g. Rendben találta s elfogadásra ajánlja a számvevőszék az e. m. tanitói segélyegyletnek Szabó Gyula által készitett 1928 évi számadását.

Eszerint a gyámintézet összes vagyona 47,801 Lei
Ebből hadikölcsönben fekszik — — — 14,975 „
vagyis a gyámintézet vagyoni állaga — 32,826 „

Egyház m. közgyülésünk a rendben talált számadást elfogadja azzal a meghagyással, hogy a jövőben a számadás tételei közül a hadikölcsön kötvények töröltessenek.

Szabó Gyula pénztárosnak a szokásos fenttartások mellett az 1928 évről a felmentést megadja.

h Számvevőszék jelenti, hogy Ardai Aladár sz. széki tag másirányu nagymérvű elfoglaltságára való tekintettel a sz. széki tagságról lemondott. Javasolja, hogy helyét Jakab Viktor belényesi lelkésszel töltse be e. m. közgyülésünk.

Egyházmegyei közgyülésünk sajnálattal veszi tudomásul Ardai Aladár sz. széki tagságáról való

lemondását s helyét egyhangulag Jakab Viktor belényesi lelkésszel tölti be.

11. szám. Egyházmegyénk tulajdonképeni missziói bizottsága a világháborut követő sulyos események forgatagában mostanáig nem jutott szóhoz. Legelső eset ez 11 esztendő óta, hogy jelenteni-valója akadt. Örvendetesen jelenti ezt bizottságunk egyházmegyénk közgyülésének. Végezetre a rendszeres munka ezen a téren is megindult, nem csupán alkalomszerüleg, mint eddig.

Igaz, hogy még ma is kevés a jelenteni valónk, mert csupán két missziói körből érkezett be jelentés rendszeresen folyó lelki gondozásról. Minden reményünk megvan azonban, hogy anyagi erőink szaporodasával egyre nagyobb arányu lelkes munka fogja kibontani szárnyait ezen a sok esetben létérdekeket jelentő munkatéren.

Áldott munkát végzett a magyarcsékei missziói körben Nagy Zoltán belényesujlaki lelkésztársunk. Jelentése szerint 1928 év julius hó 1-én vette át ezt a kört. Az első pár hónap szervezkedéssel telt el. Három nagyobb központ köré csoportositotta a szórványokat, Dombrava, Szombatság és Dobrest körül. A missziói kör anyagi ügyeit egyelőre még az anyaegyház lelkésze kezelte, a missziói lelkész csak a lelki gondozást látta el. Kapott érte missziói segély cimén évi 6000 Leit. Megfordult a körben félév alatt 13 alkalommal. Ilyenkor evangélizáló istentiszteleteket, hittan órákat, énektanitásokat tartott, urvacsorát osztott. Tulnyomólag magánházaknál végezte ezeket a functiókat. Dombraván külön e célra rendelt hajlékban, Szombatságon az állami iskolában. Ezeken a functiókon kivül vallásos iratokat terjesztett, sőt karácsonyfaünnepélyt is tartott. Értékes missziói munkát végzett.

A másik jelentés egy óriási szétszórtságu missziói körből való Liszkay Kálmán s. lelkész gondozta ezt 1928 év aug. 1 óta. Nem kevesebb, mint 26 szórvány tartozik ebbe a körbe. Azonban a jelentés szerint jelenleg Alménesen, Barzán, Csigergyarmatán és Körösvajdán nincsenek hiveink. Gurbán, Sikulán és Váralján nem tett még látogatást a jelentés beküldéséig a s. lelkész. A szórványok itt is 3 nagyobb központ köré csoportosulnak : Borosjenő, Bél és Selénd köré. Jelentéséből következtetve, tekintettel az óriási szétszórtságra, ami a lelkismeretes gondozást

nagy mértékben megnehezíti, kielégítő missziói munkát végzett a kör gondozója. Főrészt ő is magánházaknál végezte a lelki gondozást. Bélben és Selénden a jelentés szerint örvendetes kilátás van a templom épitésére. A telek nemesielkü adományozás folytán már mind a két helyen meg van hozzá. Sőt az épitő anyag adományozása is kilátásba van helyezve Előbbi helyen a Kincstár, az utóbbi helyen báró Solymosy Tibor úr őméltósága által.

Ugyanazon missziói tevékenykedést fejtette ki ő is, mint Nagy Zoltán. Látogatott, evangélizált, hitoktatást, végzett alkalomszerüleg istentiszteleteket tartott, urvacsorát osztott. Rendszeresen ezeket csak a központokban végezte, ahol havonta egyszer istentiszteletet tartott. Urvacsorát csak karácsonykor osztott a népesebb helyeken a legátus segitségével, aki erre külön fakultációt kapott a főtiszteletü püspök úrtól.

Általában véve a hivek hüségesen ragaszkodnak anyaszentegyházunkhoz. Csak a jobb módúak közt akad elvétve egynehány, aki közönyt mutat iránta. Felménesen és Kavnán van egy-egy földbirtokos ebből a gyászos fajtából. Az utóbbi még csekély egyházi adóját sem hajlandó megfizetni. Zarándnádason 3 család elveszitette teljesen református jellegét. Ámde ezekkel szemben hatalmas partfogót talált a kör Báró Solymosy Tibor úr őméltóságában, aki lelkes támogatója ügyeinknek lutheránus ember létére is. Bélben a más vallásu (rom. kath.) hivek ellenséges érzülettel nézik tevékenykedéseinket.

Segélye nincs; kör anyagi ügyeiről nem teszen említést.

a. Egyházmegyénk közgyülése a két missziói jelentést elfogadja és a gondozó lelkészeknek a jelentés kötelezettsége alól a felmentést megadja. Nagy Zoltán lelkésztársunknak elismerését fejezi ki lelkes missziói fáradozásáért. Megbecsülhetetlen értéket képviselnek azok a lelkek megmentése tekintetében. Liszkay Kálmánnak is elismerését fejezi ki közgyülésünk. És őt további buzgó tevékenykedésre buzditja. Fáradhatatlan utánanézéssel igyekezzék mgtartani az ezerféle veszedelemtől annyira körülvett, szétszórtságban élő hiveket.

b Báró Solymosy Tibor Őméltóságának egyházunk iránt tanusitott buzgó jóakaratáért hálás köszönetét fejezi ki egyházmegyénk közgyülése.

c Elrendeli egyházmegyénk közgyülése, hogy jövőben a kronikus jelentéseik mellé táblás jelentést is csatoljanak a missziói lelkészek, mely ürlapnak összeállitásával közgyülésünk az előadót bizza meg.

d. Mivel egyházmegyénk „belmissziói" bizottsága ugyanaz, ami a régebbi „missziói" bizottsága volt s a gyülekezetek belmissziói tevékenykedéséről egyáltalán semmiféle jelentés nem érkezett be, elrendeli egyh. megyénk közgyülése, hogy jövőben külön kérdő iven, melyet az előadó állit össze, minden lelkésztársunk rendes évi jelentést küldjön be a missziói előadóhoz a gyülekezetében folyó belmissziói munkákról, hogy azok alapján egységes képet rajzolhasson az előadó egyh. megyénk közgyülése elé a gyülekezeti lelki gondozás életbevágó fontos dolgairól.

12. szám. Egyházmegyénk lelkészeinek 1929 év április hó 3-án tartott értekezlete, a következő javaslatokat terjeszti egyházmegyénk közgyülése elé :

a. Azt javasolja lelkészi értekezletünk egyházmegyénk közgyülésének, hogy tekintettel az egyes egyházközségek által végeztetett épitkezések gyakran teljesen meg nem felelő voltára, kérje fel közgyülésünk az egyházkerület vezetőségét, hogy hozzáértő szakemberekkel készittessen megfelelő városi és falusi tipusu épülettervrajzokat és rendelje el, hogy bár némi helyi módositással, de azoknak megfelelőleg épitkezzenek az egyes gyülekezetek.

Egyházmegyénk közgyülése az inditványt egyhangu helyesléssel fogadja el és felterjeszteni rendeli azt az egyházkerületre.

b. Javasolja lelkészi értekezletünk egyházmegyénk közgyülésének, hogy mivel az egyházi törvények megfelelő rendelkezései szerint az egyházközségi gondnok 3 évre választandó és mivel mégis sok gyülekezetben törvénytelen módon, az évenkinti gondnok-választás jött rosz szokásba, rendelje el egyházmegyénk közgyülése, hogy a 3 éves gondnoki szolgálattétel szigoruan tartassék be minden gyülekezetben. Elkerülhetetlen lemondás,

esetleges haláleset alkalmával, csak a csonka időre választassék uj gondnok.

Ugy az egyházközségi gondnok, mint presbiterek egy-negyedének megujjitása az 1931 évben minden gyülekezetben elrendelendő az esperesi hivatal által, hogy igy egyházmegyénk egész területén egységesen történjék az a jövőben. Az esperesi hivatalnak legyen erre gondja.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészi értekezlet inditványát helyeslőleg elfogadja és utasitja az esperesi hivatalt, hogy annak értelmében járjon el. Vegye hatáskörébe ezért a gondnok és presbiterválasztás ügyét; egységesitve azt az egész egyházmegyében.

Legközelebbi egyetemes elféle restauráció 1931 év január havában történjék.

c. Azon javaslattal fordul lelkészi értekezletünk egyházmegyénk közgyüléséhez, tegyen javaslatot egyházkerületünk vezetőségéhez abban az irányban, hogy mivel a ma érvényben lévő egyházi törvényben egyáltalában semmiféle gondoskodás nincsen a lelkészeknek betegségük esetén leendő helyettesitéséről, holott még a beteg tanitók egy évi helyettesitéséről is az egyházközség köteles gondoskodni a törvény értelmében, - - a folyó évben összeülendő egyetemes zsinat figyelmét el ne kerülje ez a nagyon fontos körülmény.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészi értekezlet javaslatát helyesléssel elfogadja és elrendeli, hogy ezen jegyzőkönyvi szám nyomán az elnökség irjon fel az egyházkerületre, legyen gondja arra, hogy a zsinat alkalmával az egyházi törvények reviziója idején a beteg lelkészek helyettesitéséről törvényileg történjék gondoskodás.

d. Mivel napilapok közlése szerint állitólag a kolozsvári itélőtábla olyan végzést hozott, hogy a „jogi személyek" az állami adónak csak a felét fizetik s mivel egyházközségeink ilyen „jogi személyek"-ként szerepelnek, javasolja értekezletünk egyházmegyénk közgyülésének, hogy keresse meg egyh. kerületünk elnökségét, méltóztassék biztos tudomást szerezni e hir valóságáról és az eredményről a hivatalos lap utján értesiteni gyülekezeteinket.

Egyházmegyénk közgyülése elfogadja a lelkészi értekezlet javaslatát és olyan értelemben ir fel az egyh. kerületre.

e. A lelkészi értekezleten igazolás nélkül elmaradt Vass Jenő vadászi, Igyártó Sándor bélzeréndi, Csécsi Imre aradi, Balogh Mátyás anti, Wesmás Károly gyoroki, Boros Gábor árpádi, Liszkay

Kálmán borosjenői rendes, illetve segédlelkészre nézve kéri értekezletünk egyházmegyénk közgyülését, hogy az esperesi hivatal utján szólitsa fel igazolásra őket. El nem fogadható indokolás esetén marasztalja el a 200 lei rendbirság megfizetésében.

Egyh. megyénk közgyülése a lelkészi értekezleten előzetes indokolás nélkül távolmaradt Vass Jenő, Igyártó Sándor, Csécsi Imre, Balogh Mátyás, Wesmás Károly, Boros Gábor rendes és Liszkai Kálmán segédlelkészre nézve megbizza az esperesi hivatalt, hogy utólagos igazolásra szólitsa fel őket. Hogyha elfogadható indokot nem tudnak felhozni távolmaradásukra, avagy 30 napon belül nem igazolják magukat, 200 Lei birsággal sujtsa őket.

13. szám. A nagyszalontai ref. egyház f. évi költségvetése ellen, melyet a presbitérium az előkészitő bizottság tervezete alapján febr. hó 16-án tárgyalt és elfogadott, Diószeghy Károly iskolaszéki tag és 4 presbiter a törvényes határidő alatt fellebbezést adott be az e. m. küzgyüléshez abból az okból, hogy a költségvetésbe szerintük szándékos hibák, tévedések, szabálytalanságok és irreális értékmegállapitások kerültek, melyek a szükségletek mesterséges növelésének s a fedezetek mesterséges apasztásának célját szolgálják szerintük nyilván azért, hogy a maradvány eliminálásával presbitérium kitérhessen a tanitók fizetésemelési kérelme elől; rámutatnak fellebbezők a költségvetés szükségleti oldalán két olyan tételre, melynél a fedezeti alap nem fedi a megfelelő szükségleti tételt. Ilyen az adóvégrehajtók 40,000 Leis jutaléka, melynek a fedezete csak 20 000 Lei s ilyen az előre nem látható kiadások 100.000 Leis szükséglete, melynek a fedezeti alapja 50.000 Lei. Hivatkoznak arra, hogy bár erre különös ok nem volt, presbitérium az adóhátralékok összegéből 28.000 Leit eleve behajthatatlannak minősitett, továbbá, hogy 61,531 Lei mutatkozó maradványt, mint be nem folyó adóhátralékot szintén kiadásba tette.

A fedezeti oldalon kifogásolják a kisoroszi 108 hold buza haszonbérének értéken és kurzuson aluli elszámolását (22 és fél pengős ár 25-ös kurzuson átszámolva q = 562·50 Lei) mert ebből legalább 40.000 Leivel több bevétele lesz az egyháznak. Kérik a közgyülést, adja vissza a költségvetést átdolgozás és ujabb tárgyalás végett és utasitsa a presbitériumot, hogy az előkészitő bizottságba a költségvetéskészitésben és könyvvezetésben jártas egyháztagokat is delegáljon s hogy a reálisan készitett költségvetés keretein belül a tanitók jogos fizetési kérelmét — a megfelelő állami fizetések 80%-os megközelitését — teljesiteni igyekezzék.

Tekintettel arra, hogy a nagyszalontai egyházközség megf. lebbezett 1929 évi költségvetése készitésénél az általánosan elfogadott költségvetési szabályok nem vétettek figyelembe s az egyes költségvetési tételekben ellentmondások s birálatra és vitatásra alkalmat adó értékmegállapitások történtek, egyházmegyénk közgyülése a költségvetést átdolgozás és ujabb tárgyalás végett a presbitériumnak visszaadja azzal felhivással, hogy minden tekintetben reális költségvetést készitsenek s a mutatkozó maradvány terhére a tanitók jogos fizetési igényeit is kielégiteni törekedjenek.

14. szám. Szabó Lajosné Borbély Anna nagyszalontai tanitónőt a nagyszalontai presbitérium 5—1929 sz. határozatában egy birósági ügy tárgyát képező kijelentéséért s magatartásáért megrovásban részesitette. Szabóné Borbély Anna a presbitérium e határozatát hatásköri tullépés cimén megfellebbezte. Ugyancsak megfellebbezte a presbitérium 6—1929 sz. határozatát is, mely ezon kérését, hogy tantermére az utca felől az istenitiszteletet tartó hivek használatára ajtót vágassanak, nem teljesitette. Kéri egyh. m. közgyülésének intézkedését.

Egyházmegyénk közgyülése megállapitja, hogy a nagyszalontai presbitérium hatáskörét tullépte, mikor Szabóné Borbély Anna tanitónőt viselkedéséért megrovásban részesitette, miután ehez csak egyh. m. bíróságnak van törvényes joga. Az illetéktelenül kapott büntetés alul tehát Szabóné Borbély Anna tanitónőt feloldja, a szalontai presbitériumot pedig figyelmezteti, hogy a jövőben járjon minden törvényes uton s a hatásköri tullépéstől óvakodjék.

A 6—1929 sz. határozat elleni fellebbezésével Szabóné Borbély Annát elutasitja, miután egy tanteremre elégséges egy ajtó s miután egy felekezeti tanitó nem tekinthet tehernek egy az udvarán át istentiszteletre felvonuló gyülekezetet. Ma már legtöbb iskola helyiségünk belmissziós célokat is szolgál s veszedelmes precedens lenne a Bethlen utcai ajtó, melyre a tanitók mindenfelé hivatkozhatnának. Egy tanitó sem zárkózhatik el attól a gyülekezettől, melynek szolgálatában áll s melynek védő és épitő munkájában hangsulyozottan részt venni tartozik.

15. szám. Olvastatott a főtiszteletü Püspök Ur által a tanitó egyesületek szervezésére vonatkozó tervezet s arra a nagyszalontai tanitói testület által adott észrevétel.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal ezen észrevételeket egyházkerületi közgyülésünkre felterjeszteni rendeli-

16. szám. Olvastatott egyházmegyénk közalapi bizottságának 1929 február 25-én Nagyszalontán tartott üléséből felvett jegyzőkönyve s a főtiszteletü Püspök urnak 1117—1929 szám alatt leadott egyházkerületi közalap végrehajtó bizottsága által készitett közalapi járulék kimutatása.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal a kerületi közalapi járulék kimutatást további intézkedésre az esperes urnak leadja

17. szám. Olvastatott a körösjánosfalvai presbitériumnak 1928 október 21-én tartott gyülésében 40 szám alatt hozott s az előkönyörgői dijlevelet megállapitó határozata.

Egyházmegyénk közgyülése betekintve az iratok közt előfekvő régi dijlevelet is, megállapitja, hogy dijlevél-csonkulás esete fent nem forog, a hozott presbiteri határozat mindenekben törvényszerü, miért is egyhangu határozattal a 4 példányban felterjesztett dijlevelet megerősiti s további megerősités végett egyházkerületünk közgyüléséhez felterjeszteni rendeli.

18. szám. Olvastatott a belényesi presbitériumnak 1929 március 10-én tartott ülésén 16 szám alatt hozott határozata, mely szerint elhatároztatott Mochnács Mihály épitővállalkozó tervei szerint 236,939 Lei költséggel egy uj tanterem épitése s a tanitói lakásnak kijavitása s kibővitése.

Olvastatott nevezett vállalkozó költségvetése és ismertetve lett az általa készitett terv, valamint az esperes ur által Orbán János tenkei épitővállalkozótól bekért szakvélemény.

Az egyház az épitkezést felveendő kölcsönből kivánja eszközölni.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal örömmel fogadva a belényesi egyház iskoláinak fenntartására irányulő áldozatos megnyilatkozását a bemutatott tervet és költségvetést — Orbán János épitési vállalkozó módositó véleményének figyelembe vétele mellett — elfogadja s az összes iratokat további megerősités végett egyházkerületünk közgyüléséhez felterjeszteni rendeli. Megbizza az elnökséget, hogy az épitkezés egyházkerületi megerősitése után a kölcsön fölvételéhez az egyház által adandó okiratokat egyházmegyénk közgyülése nevében megerősitsék.

19. szám. Olvastatott a mezőbajji presbitériumnak 1929 március 30-án 12 sz. alatt hozott határozata, mely szerint az egyház ingatlanaiból az u n. „Egyházi földből" 15 kat. holdat eladni kiván, mert ez az agrár törvény által megszabott földmennyiségen felülálló s mert uj tanitói lakást — tekintettel a hiveknek a politikai község által az állami iskola épitésével, valamint a vasut állomás épitésével történt megterhelésére — más forrásból, mint ezen földek vételárából, fel nem épitheti.

Egyházmegyénk közgyülése egyhangu határozattal az elvi hozájárulást — tekintettel a presbiteri határozatban megjelölt sürgősségi indokokra — megadja s hasonló hozzájárulás végett a presbiteri határozatot egyházkerületünk közgyüléséhez felterjeszteni rendeli. Egyben felhatalmazza az elnökséget, hogy az egyházkerületi jóváhagyás után az elidegenitő okiratokat egyházmegyénk közgyülése nevében megerősitsék.

20 szám. A belényesi egyház beterjeszti a lelkészválasztásra vonatkozó iratokat.

Egyházmegyénk közgyülése a belényesi lelkészválasztást — mivel az egyházi törvényeinknek megfelelően szabályszerüen lett megtartva — jóváhagyja és Jakab Viktort a belényesi lelkészi állásban megerősiti és müködésére Isten áldását kéri.

21 szám. Bottyán Pál erdőhegyi lelkész, egyházmegyei pénztáros beterjeszti az 1929 évi közigazgatási pénztár költségvetését, mely szerint szükséglet 77.128 lei, fedezet 3470 lei pénztári maradvány, fedezendő hiány 73.658 lei, mely összeg a lélekszám után kivetendő 1.50 leies közigazgatási járulékból lesz fedezve.

Egyházmegyénk közgyülése az 1929 évi közigazgatási pénztári költségvetést egyhangulag elfogadja és megerősiti s lélekszám után 1 lei 50 banis közigazgatási pénztári járulék beszedését elrendeli.

22 szám. Feketetóti lelkész beterjeszti a presbyterium 6-1929 sz. határozatát, melyben a „Párbér" alapot (14 lei) és a „Templomépitési alapot" (110 lei és 200 lei hadiköt.) beolvasztja az egyházfenntartási alapba.

Egyházmegyénk közgyülése a feketetóti egyház presbytériumának 6—1929 sz. hatóozatát egyhangulag jóváhagyja.

23 szám. Püspöki hivatal 5200—1928. I. szám alatt közli, hogy a magyarországi reform egyetemes konvent elnöksége Csoo-

mor Bélának a tiszáninneni kerület által 1903 junius 6-án kiállitott és állitólag elveszett II. lelkészképesitő bizonyitványát érvénytelennek nyilvánitotta és a sárospataki theol. akadémia igazgatóságát uj bizonyitvány kiadására felhatalmazta.

Tudomásul szolgál.

24 szám. Magyarremetei lelkész jelenti, hogy templomrenoválási munkálataik 1928 november 10-én bevégződvén, a templomot november 11-én ünnepélyesen felszentelték és a közhasználatnak általadták. A falfestményekből mindazokat meghagyták, amiket a presbiterium müemlék szempontjából meghagyásra méltónak itélt. A felszentelést Juhász András várasfenesi és Nagy Zoltán belényesujlaki lelkészek közremüködésével végezte.

Örvendetes tudomásul szolgál.

25 szám. Em. közgyülésünk elé került Bottyán Pál tanácsbiró ur fogalmazásában egy u. n. „lelkészi és tanitói utódlási szabályrendelet."

Közgyülésünk a tervezetet előzetes tárgyalás és megbeszélés végett leteszi a lelkészi körök konferenciáihoz.

26 szám. Egyházmegyénk kerületi képviselőinek mandatuma lejárván s igy a képviselők választása szükségessé válván

közgyülésünk egyházkerületi képviselőkül egy-évi időtartamra megválasztja rendes tagoknak lelkészi részről: Böszörményi Lajos nagyszalontai es Bottyán Pál erdőhegyi lelkészt, világi részről: Dr. Sarkadi Dániel és Fráter Emil tanácsbirókat, — póttagoknak lelkészi részről: Balogh Mátyás anti és Bokor Sándor feketegyarmati lelkészt, világi részről: Rácz Gyula számvevőszéki elnököt és Miskolczy Jenő tanácsbirót.

27 szám. Ezen egyházmegyei közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitésével

közgyülésünk Esperes elnöklete mellett a lelkészi főjegyzőt s az em. közgyülésnek Nagyszalontán lakó tagjait bizza meg.

Miután a tárgyalásra kitüzött összes ügyek elintézést nyertek, Kassay Béla esperes a Nagyszalontai Ref. Egyházmegye 1929 Április hó 4 napján Nagyszalontán megtartott közgyülését bezárta.

Birósági ügyek.

28. szám.

JEGYZŐKÖNYV

a nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bíróságának 1929 évi ápril. hó 4-ik napján tartott üléséről.

Jelenvoltak : Kassay Béla esperes és Dr. Hadházy Kálmán elnöklése mellett : Fogarassy Bálint, Bottyán Pál, Bokor Sándor, Balogh Mátyás és Szakács Dénes lelkészi, Dr. Sarkady Dániel, Mészáros Dániel és Fráter Emil világi tanácsbirák.

Jegyző : Ardai Aladár lelkészi főjegyző.

Elnök felhivja a bíróságot, hogy az Egyh. Törv. V. tcz. 13 § értelmében az időszaki tanácstagjait válassza meg.

Bíróságunk az időszaki tanácsba a rendes elnökségen kivül egy évre megválasztja

rendes tagokul : Böszörményi Lajos, Dr. Hadházy Kálmán, Dr. Sarkady Dániel,

póttagokul : Fogarassy Bálint, Bottyán Pál, Fráter Emil, Bokor Sándor, Balogh Mátyás, Szakács Dénes, Dr. Miskolczy Jenő és Mészáros Dániel tanács birákat.

Kelt mint fent.

Dr. Hadházy Kálmán
világi elnök

Kassay Béla
lelkészi elnök

Ardai Aladár
lelkészi főjegyző

29. szám. Tárgyaltatott Tarkó Bálint szentleányfalvai egyháztag választó jog megfosztásának felfüggesztése iránti kérelme.

Egyházmegyénk bírósága, mint rendes bíróság Tarkó Bálint szentleányfalvai egyháztag kérelmét perujitási kérelemnek tekinti és annak helyet ad és a felhozott ujabb bizonyitékok alapján az alap-perben hozott itéletben megszabott büntetést sulyosnak találja s ezért az alap-perben kiszabott s a választói és választhatósági jogtól öt évre történt felfüggesztést a mai nappal lejárt idővel kitöltöttnek veszi, választói és választhatósági jogaiba viszahelyezi.

30. szám. Tárgyaltatott ifju Molnár Márton feketetóti egyháztag kérelme választói jog megfosztásának felfüggesztése iránt.

Egyházmegyénk bírósága, mint rendes fegyelmi bíróság ifju Molnár Márton fekeketetóti egyháztag kérelmét peruji-

tási kérelemnek tekinti s annak helyet ad és a felhozott ujabb bizonyitékok alapján az alap-perben hozott itéletben megszabott büntetést sulyosnak találja s ezért az alap-perben kiszabott és a választói és választhatósági jogtól öt évre történt felfüggesztést a mai napal lejárt idővel kitöltöttnek veszi, választói és választhatósági jogaiba visszahelyezi.

31. szám. Tárgyaltatott Benke Pál mezőbajji és Madaras Károly árpádi tanitók fizetés-megtérítési ügye.

Felek a biróság előtt a következő egyezséget kötötték: Madaras Károly árpádi tanitónak Benke Pál mezőbajji tanitó az 1928 év október 1-től 1928 november 1-ig terjedő időre teljes kiegyenlitésül tanitói föld javadalmának megtérítéséül 15 nap alatt 2.000 L.-t megfizet végrehajtás terhe alatt.

Benke Pál mezőbajji tanitó, ugy Madaras Károly árpádi tanitó, mint a mezőbajji egyházzal szemben hivatalba lépését megelőzően október 1-ig terjedő időre a föld javadalmát illetően semminémü igényt nem támaszt, de nem támaszt Madaras Károly árpádi tanitó nevezett egyházzal szemben ugyancsak a föld javadalmát illetően az 1928 október 1-től 1928 november 1-ig terjedő időre.

32. szám. Tárgyaltatott a borossebesi lelkészi dijlevélügy.

Egyházmegyénk bírósága, mint közigazgatási biróság a borossebesi lelkészi dijlevelet teljes egészében fenntartja s a borossebesi egyházat a 6 Hl. buza és 6 Hl. tengeri dijlevél szerinti időben való kifizetésére kötelezi.

33. szám. Tárgyaltatott a tenkei lelkészi dijlevélügy

Egyházmegyénk bírósága, mint közigazgatási biróság kötelezi a tenkei egyházat, hogy 1929 január 1-től a dijlevél 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. pontjaiban megállapitott szolgáltatások ideiglenes ellenértékéül 20 köböl tiszta buzát és 20 köböl tengerit a szokásos teljesitési határidőben panaszos lelkésznek végrehajtás terhe mellett szolgáltasson ki.

34. szám. A nagyszalontai ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi biróság a Dohi Árpád n.-szalontai lelkész által Szabóné Borbély Anna nagyszalontai tanitónő ellen és a Szabóné Borbély Anna n. szalontai tanitónő által Dohi Árpád n.-szalontai lelkész ellen inditott fegyelmi ügyben a következő **végzést** hozta:

Szabóné Borbély Anna tanitónő ellen, ugy szintén Dohi Árpád lelkész ellen a fegyelmi eljárást bűntethető cselekmény hiányában megszünteti. Azonban Szabóné Borbély Anna ellenében a fentforogni látszó és pedig a fegyelmi Törvény 34 § A. 7. pontjába ütköző fegyelmi vétség miatt az eljárást felfüggeszti arra az időre, mig a Járásbiróság a nála panasz tárgyává tett inkriminált kifejezés ügyében dönt.

Az eddig felmerült 1000 Lei költség viselésére feleket egyetemlegesen kötelezi.

35. szám. A nagyszalontai ref. egyházmegye rendes bírósága, mint fegyelmi biróság a nagyszalontai Nőegylet tagjai által Szabóné Borbély Anna nagyszalontai tanitónő ellen indított fegyelmi ügyben a következő **itéletet** hozta :

Szabóné Borbély Anna nagyszalontai tanitónőt vétkesnek nyilvánitja a fegyelmi törvény 34 § A. 7. pontja alá eső fegyelmi vétség elkövetésében, melyet elkövetett az által, hogy Medgyessy Gyuláné előtt a nagyszalontai Nőegylet női tagjairól azt a kijelentést tette, azért nem ment el a Nőegylet gyülésére, mert nem volt ott egy „valamire való nő" sem. Ezért a vétségéért őt a fegyelmi törvény 35 § a pontja alapján rosszalásra itéli.

Az 1—8, 13, 14, 28, 34, 35, számokat jegyzette Ardai Aladár lelkészi főjegyző.

A 15—19 számokat Dr. Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 23—27 számokat Kun Zoltán lelkészi aljegyző.

A 20—22, 29—33 számokat Rovács István világi aljegyző.

A 9 számot Nagy Zoltán tanügyi előadó.

A 10 számot Juhász András számvevőszéki előadó.

A 11, 12 számot Bokor Sándor missziói előadó, egyben lelkészértekezleti előadó.

Tartalomjegyzék.

	Jegyzette :
1. Esperes imája. Gyülés megnyitása.	Arđai
2. Az egyházak világi képviselőinek igazolása.	„
3. Jelentés a meg nem jelent tagokról.	„
4. Tárgysorozat megállapitása.	„
5. Mult gyülésen távolmaradtak igazolása.	„
6. Tanitók eskütétele.	„
7. Esperes jelentése az egyházmegye állapotáról.	„
8. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről.	„
9. Tanügyi bizottság jelentése.	Nagy
10. Számvevőszéki bizottság jelentése.	Juhász
11. Missiói bizottság jelentése.	Bokor
12. Lelkészértekezlet javaslatai.	„
13. Diószeghy K. és társai fellebbezése a nagyszalontai költségvetés ellen	Arđai
14. Szabó Lajosné fellebbezése a presbitérium határozata ellen.	„
15. E. m. tanitóegyesület alapszabálytervezete.	Dr Hadházy
16. Közalapi bizottság jegyzőkönyve. 1929 évi közalap.	„
17. Körözsjánosfalvai előkönyörgő dijlevele.	„
18. Belényesi iskolaépités és kölcsönvétel.	„
19. Mezőbajji földeladás.	„
20. Belényesi lelkészválasztás	Rovács
21. 1929 évi e. m. közpénztári költségelőirányzat.	„
22. Feketetóti alapok összevonása.	„
23. Magyarremetei templomavatás.	Kun
24. Csomor Béla II. lelkész kép. bizonyitványa érvénytelenitése.	„
25. Utódlási szabályrendelet.	„
26. Egyházkerületi képviselők választása.	„
27. Jegyzőkönyv hitelesitő bizottság kiküldése.	„

Birósági ügyek :

	Jegyzette :
28. Időszaki tanács megalakitása.	Ardai
29. Tarkó Bálint választói jog megfosztásának felfüggesztése.	Rovács
30. Ifj. Molnár Márton választói jog megfosztásának felfüggesztése.	"
31. Benke Pál Madaras Károly közig. bir. ügye.	"
32. Borossebesi lelkészi dijlevél.	"
33. Tenkei lelkészi dijlevél.	"
34. / Szabó Lajosné fegyelmi ügye.	Ardai
34. \ Dohi Árpád " "	"
35. Szabó Lajosné " "	"

ESPERESI JELENTÉS

A NAGYSZALONTAI REF. EGYHÁZMEGYE ÁLLAPOTÁRÓL AZ 1928-IK ÉVRŐL.

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Midőn a hozzám beérkezett uj egyházkerületi jelentőivek alapján egyházmegyénk 1928 évi életéről, annak külömböző viszonyairól szóló jelentésemet megteszem, ismételten kénytelen vagyok — a jövőre tekintettel — egy általános észrevételt tenni s a jelentőiveket kitöltő lelkésztársaimhoz, illetve a tanitó urakhoz ismételni az egy év előtt intézett kérést. T. i. sokan még most is vagy egyáltalán nem vagy csak nagy általánosságban adtak feleletet, a mi lehetetlenné teszi a pontos statisztika összeállitását. Kérem azért lelkésztársaimat, hogy a jövőben minden kérdésre adják meg és nem általánosságban, határozott feleleteiket, hogy egyházmegyénk és ebből az egyházkerület statisztikai adatai hiánytalanul összeállithatók legyenek s hü képét tüntessék föl az egyházi életnek.

A hozzám beérkezett jelentőivek összesitésére megjegyzem, hogy azokat 29 anyaegyházból s 1 leány és 3 fiókegyházból kértem be, tekintettel arra, hogy utóbbiakban is vannak önálló munkaerők az egyházi élet vezetésére. Ezek előrebocsátásával jelentésemet a következőkben van szerencsém megtenni :

I. Az egyházak belélete :

A hivek a templomot lélekszám után %-ban kifejezve átlagban nagy ünnepeken 45, vasárnap d. e. 30, d. u. 16, hétköznap d. e. 3·7, d. u. 2 %-ban látogatják. Az ünnepi és vasárnap d. e. istentiszteletek megtartatnak mindenütt, istentisztelet nem tartatik vasárnap d. u. 2, hétköznap d. e. 11, d. u. 24 egyházban.

Ünnep és vasárnap d. e. mindenütt az Isten igéje hirdettetett. Vasárnap d. u. kátémagyarázat volt 1, bibliamagyarázat 21, felváltva 6 egyházban ; káté 174, bibliamagyarázat 1091 alkalommal, predikatió 3, nem tartatott 1 anya és 1 fiókegyházban. Hétköznapi bibliamagyarázat volt 19 egyházban 990 alkalommal és

pedig egész éven át 2, bünbánati heteken 2, adventben és böjtben 4, adventben 3, nov—márc.-ig 1, télen 5. nyáron 1 egyházban, nem volt 15-ben. Gyermekistentisztelet volt 15 egyházban 177-szer, 18 egyházban nem volt. Gyermekek részt vesznek az istentiszteleten vasárnap 32, nem 1 ; hétköznap 24, nem 9 egyházban.

Vasárnapi iskola van 29 egyházban 43 csoportban 1662 növendékkel. Vezetők : lelkészek 8, s. lelkész 2, tanitó 10, lelkész és tanitó 3, s. lelkész és tanitó 2, lelkész és neje 1, lelkész és gondnok 1, lelkész által előkészitett leányok 1 egyházban, nincs 5 egyházban, ezek közül szervezés alatt 2, lelkész beteg 1, lelkészhiány 1, a fiókegyház távolsága miatt 1 egyházban.

Konfirmátiót előkésziti lelkész 25, lelkész és tanitó 3, s. lelkész 1, tanitók 4, ez évben nem volt 1 egyházban, a további lelki gondozást végzi : bibliakör 7, vallásos estély 6, lelkigondozás 2, felnőttek iskolájában 1, ismétlő iskola 2, ifjusági egylet 1, templomban 3, nem 11 egyházban.

Bibliakör vagy ifj. egylet van fiu és leány 6, fiu 1, leány 1, 225 fiu és 207 leány-taggal, nincs 25 egyházban, részben még nincs megszervezve, részben részvétlenség miatt. A meglevők vallásos estélyek és énekkar által vesznek részt az egyházi épitő munkában. Nőegylet van 3 egyházban 665 taggal, szegényeket, betegeket segélyeznek. Énekkar van 15 egyházban, templomban és temetéseken szerepelnek, nincs 18 egyházban, vezetőhiány 6, felosztott 1, érdektelenség 2, hivek kis száma 1, nincs hanganyag 2, nem jelentett 6 egyházban. Lelkész látogatást végzett 27 egyházban 847 alkalommal, sokszor 1, nem 5 egyházban, presbyterek részt vettek 11 egyházban. Tanitók látogatják a növendékek szüleit 15, nem 18 egyházban. Házi istentiszteletet tartanak 15, nem 18 egyházban, ezeken lelkész is részt vesz 7 egyházban, hitelveinkkel ellenkező szokások nem fordultak elő. Iratterjesztést végez lelkész 17, segédlelkész 3, lelkész és gondnok 1, óvónő 1, tanitó 1, nem 10 egyházban. Eladatott 117 teljes biblia, 217 ujszövetség, 1111 ref. naptár, 744 vallásos irat. Vallásos néplap jár 20 egyházba 259 példány. Ref. népkönyvtár van 9 egyházban, használta 427 tag.

Szegényügyi bizottság van 14 egyházban 103 taggal, hol nyilvántartják a segélyezendő szegényeket. Segély adatott felnőtteknek 32 650 L. gyermekeknek 74.454 L. összesen 107.104 L.

Külső jótékony célokra kiadatott 60.170 L. A hivek jótékonyságának összege 330.346 L. 10.000 Leit meghaladó adományt

tettek Aradon: özv. Kaltenhuber Józsefné és Höffer Adolfné, Erdőgyarakon: néhai Gara Ferenczné, Kisházán az amerikai ref. magyarok, Nagyszalontán özv. Csepreghy Mihályné.

Urvacsora osztatott 8-szor 1, 7-szer 1, 6-szor 29, 5-ször 1, egyházban és 3-szor a világosi fiókegyházban. Minden alkalommal élt az urvacsorával 22 egyházban 107 presbiter. Urvacsorával élt: 7320 fi, 11.250 nő, összesen 18.570, az előző évinél 172-vel kevesebb, lélekszám 40 %-a. Betegek: 73 fi, 148 nő, összesen 221. A szórványokban 179 fi, 277 nő, összesen 456, az előző évinél 24-gyel több. A betegeknek kiszolgáltatják az urvacsorát csak a rendes alkalommal 9, bármikor 19 egyházban, nem jelentett 5.

Baptista van 17 egyházban 370 fi, 430 nő összesen 800, nincs 16 egyházban.

Hitelveinkkel ellenkező szokás van 3 egyházban: temetők kivilágitása Erdőgyarakon, Pankotán és Kisházán. Küzdenek ellene Erdőgyarakon és Kisházán prédikálással, Pankotán felvilágositással.

Vallásos összejövetel tartatott 26 egyházban 390-szer, 4 egyházban minden vasárnap este, nem volt 7 egyházban, 1 helyiség hiánya miatt, 1 közönyösség miatt, 1 lelkész rokkantsága miatt, 1 mert kicsiny a gyülekezet. Nem jelentett 3. Nagyobb ünnepély volt 14 egyházban 20-szor, melyeknél 12 alkalommal részt vett más egyház vagy felsőbb egyházi hatóság is. Más egyház ünnepélyén részt vett 16 gyülekezet.

Közönséges büncselekményért elitélt a polgári hatóság 1 egyházban 3 tagot. Uralkodó bün van többé kevésbbé pl. iszákosság, verekedés, lopás 10 egyházban. Vadházasságban él 18 egyházban 81 pár. Lelkészek és presbyterium igyekeznek rábeszélni a házasságkötésre.

Az egyházi házasságkötést mellőzte 12 egyházban 45 tiszta pár, 9 egyházban a lelkész felkereste őket, 5 egyházban a presbyterek is segitenek e munkában. Keresztelést mellőzték 3 egyházban 7 esetben, temetést 3 egyházban 12-szer.

Sérelme van az egyháznak Árpádon hol a ref. gyermekek nem iratkozhattak szabadon az egyháziskolájába, Kisházán hol a vallástanitót kitiltották az állami iskolából és Szentleányfalván, hol az állami iskolába nem alkalmaznak ref. tanitót. Két utóbbi sérelem jelentetett az esperesnek, az árpádi a Magyar pártnak és a tanfelügyelőnek.

II. Az egyházak külélete.

Az egyházi adózók száma 13.373, a választóké 9978. Egyházközségi közgyülés van 19 egyházban. Presbyterek száma 474. Lelkészi naplók vannak és azokat pontosan vezeti a lelkész minden egyházban, kivéve M-csékét, hol a naplók hiányzanak. Az anyakönyvek és presbyteri jegyzőkönyvek pontosan vezettetnek mindenütt. Levéltár Mcséket kivéve van minden egyházban. Vagyonleltár nincs Feketetóton és Pankotán, a többi meglevők 8 kivételével a háboru előtt készültek. A változások át vannak vezetve 27 egyházban, nincs 6-ban. Az ingatlanok az egyház-nevén vannak mindenütt. Az agrárreform elvett 3 egyháztól 69, 5 lelkésztől 5 egyházban 38, 1 tanitótól 3, összesen 110 holdat, adott 13 egyháznak 111, 8 lelkésznek 116, 15 egyházban tanitóknak 162, összesen 389 holdat. A kapott földeket zavartalanul használhatják, 14 egyházban, nem 4-ben, u. m. Borossebes, Erdőgyarak, Erdőhegy és Vadász.

Az egyházak alapitványainak összege 1,792,066·79 L. Magtár van 8 egyházban 169 q buza, 3 egyházban 192 q tengeri és 8 egyházban 162,264 L. pénz. Az alapok és magtári tőkék 20 egyházban takarékpénztárban, 8-ban a hiveknél, 2-ben az egyháznál van elhelyezve. Nincs tőke Anton. Nem jelentett 2. Adóssága van 18 egyháznak 770,008·64 Lei. Jogerős költségelőirányzat volt minden egyházban.

A kivetett egyházi adók összege 31 egyházban 2,115,146 L. nem jelent 1 egyház. Terménykivetés 18 egyházban 763 q buza, 363 q tengeri, vagy zab. Fedezik a szükségletet 25 egyházban. A számadások helyben vannak hagyva Zárótételeik összege: Bevétel 5,525,902·05 L., kiadás 5,302,632·73 L. maradvány 223,269·32 L.

Termény, bevétel	782·5	q	buza,	403·5	q	tengeri vagy zab.
kiadás	657	q	„	331	q	„ „ „
maradvány	125·5	q	„	72·5	p	„ „ „

A templom jó karban van 27 helyen, türhető 1 helyen, javitás alatt Tóton, kövezete rossz Gyorokon, javitandó 2 helyen, Ant és Feketegyarmat. Lelkészlak jó karban van 20, türhető 4, javitásalatt 1 (F-tót) javitandó 4 egyházban Borosjenő, Erdőgyarak, Feketegyarmat és Nagyzerind. Iskolák jók 18, türhető 2, átépitendő 1. (Belényes), javitandó 2 helyen Feketegyarmat, Gyorok; berendezés ujitandó B-ujlakon.

Uj épitkezésekre kiadatott 7, egyházban 790,750·95 L., az épületek jó karban tartására 29 egyházban 516,550·50 L. nem jelent 2.

Tüzkár ellen 31 egyházunk épületei 15,555,106 L.-re vannak biztositva. Ant, Borosjenő és Világos nem jelentett. 17 egyház megfelelőnek jelenti a biztositási összegét, nem tartja megfelelőnek 8 egyház, (B-ujlak, K-tárkány, Kisnyégerfalva, Nagyszalonta. Nagyzerind, Tamáshida, Erdőgyarak és Vadász) Nem jelentett 7. Az e. m. közgyülésnek 8—1928 sz. ide vonatkozó határozatára csak 12 egyház jelentett a biztositási összeg felemeléséről; 5 egyház 1929-re igérte, Gyorok és M-remete nem emeli, 15 egyház nem jelentett.

A belhivatalnokok 29 egyházban ki vannak fizetve. Hátralékban van B-sebes, Kisháza, M-remete és Várasfenes 37,784 L. oka pénzhiány, közönyösség, hátralék, szegénység.

Köztartozások hátralékban vannak: Közalap 4 egyházban 1217 L., nyugdijintézeti járulék 6 egyházban 3500 L., kulturtaxa 12 egyházban 114,618 L, a nemfizetés oka 4 egyházban, pénzhiány, 2-ben az egyház szegénysége, 4-ben adóhátralék, 1-1 helyen rossz termés, nagyteher, épitkezés, községi segély törlése, lelkészváltozás, törlés kérése.

Segélyt kapott az egyház 12 helyen a községtől, összesen 191,444 L. t. Lelkészek figyelmébe ajánlandó, hogy a községi költségelőirányzatba mindenütt vétessenek fel a lélekszámnak megfelelő segélyt a templom számára. Az egyháznak pere van az agrárföldek miatt B. jenőben és Csermőn, magtári tartozás miatt Fekétetóton.

A temető 22 helyen az egyházé, 9 helyen a polgári községé, 1 helyen Csermőn a rom. kath. egyházé, 1 helyen a közbirtokosságé. Kellően gondoztatik 22 helyen. Keritendő 1 helyen, nem gondozzák B. jenőben. Nem jelent 10 egyház.

III. Az egyház iskola ügyei.

Az egyház iskolát tart fenn 20 helyen. Iskolai teher 19 helyen 1,741,870 L. Nem jelent Gyorok. Ref. középiskola nincs sehol. A vallástanitás terhe 5 egyházban 144,877 L. Tanitók száma: 42 rendes, 4 helyettes, a tanitók 18 helyen részt vesznek az egyházépitő munkában, 1 helyen Feketegyarmaton nem. A vallás és nemzeti tárgyak tanitása kitünő 5, jeles 2, jó 11, megfelelő 6 türhető, 2 helyen, nem jelent 7. Az iskolák felszerelése törvényszerü 16, hiányos 5 helyen, Belényes, B. ujlak, Kisnyégerfalva, Feketegyarmat, Nagyzerénd. Az iskolák szellemi állapota kitünő 4, jó 6, kielégitő 5, közepes 2, nem megnyugtató 1 helyen B. ujlak. Nem jelent Ant és Erdőgyarak.

IV. Statisztikai adatok az anyaegyházban.

Született törvényes fi 437, nő 440, összesen 877
törvénytelen „ fi 37, nő 41, „ 78

Összesen fi 474, nő 481, összesen 955

Állami anyakönyv szerint született fi 480, nő 482 együtt 962.

Meghalt: fi 389, nő 369, összesen 758, az állami anyakönyv szerint fi 396, nő 374 összesen 770.

Házasságot kötött és megesküdött 256 tiszta, 53 vegyes pár, az állami anyakönyv szerint 30 tiszta, 136 vegyes pár.

Konfirmált fi 310, nő 306 összesen 616.

Áttért fi 7, nő 18, összesen 25. Kitért és elköltözött fi 73. nő 141, összesen 214.

Lélekszám 1928 dec. 31-én: 22,757 fi 23,397 nő, összesen 46,154.
1927 dec. 31-én; 22,936 fi 23,212 nő, összesen 46,148.

V. Statisztikai adatok a szórványokban.

Született törvényes fi 30, nő 34, összesen 64
törvénytelen „ —, nő 2, összesen 2

Összesen fi 30, nő 36, összesen 66

Az állami anyakönyv szerint fi 31, nő 37, összesen 68.

Meghalt fi 27, nő 17, öszesen 44. Az állami anyakönyv szerint fi 27, nő 17, összesen 44.

Házasságot kötött és megesküdött 5 tiszta, 4 vegyes pár, az állami anyakönyv szerint 7 „ 6 „ „

Konfirmált fi 9, nő 8, összesen 17. Áttért és beköltözött 4 fi, 4 nő összesen 8. Kitért és elköltözött fi 52, nő 50, összesen 102.

Lélekszám 1928 dec. 31-én: 1309 fi, 1458 nő, összesen 2767,
1927 dec. 31-én: 1357 fi, 1482 nő, összesen 2839.

Kiváló tiszteletem kifejezésével vagyok

Tinca—Tenkén 1929 március 14

Kassay Béla
esperes.

ESPERESI JELENTÉS

az elnökileg elintézett ügyekről.

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénk 1928 október 25-én tartott közgyülése óta a következő fontosabb ügyeket intéztem el, melyeknek részint helybenhagyását, részint megerősitését kérem:

1., 1928 nov. 12-én püspöki kirendelés alapján Kovács Zoltán theologust felhatalmaztam, hogy az aradi egyházban kisegitő lelkészi teendőket végezhessen.

2., Nov. 24-én a körözstárkányi presbyterium 24—1928 sz. határozata és bemutatott okmányai alapján Ujvárossy Teréz okleveles tanitónőt a körözstárkányi tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

3., Nov. 24-én a nagyszalontai presbyterium 1928 szept. 15-én hozott 2. sz. határozata és a 2 lelkész előterjesztése, továbbá bemutatott okmányai alapján engedélyeztem, hogy Kircsy Erzsébet okleveles tanitónő a nagyszalontai II-ik tanitóságban az 1928/9 tanévre ideiglenes tanitó gyanánt alkalmaztassék.

4., Dec. 5-én a gyantai presbyterium 30—1928 sz. határozata alapján Kálnoky István okleveles tanitót a gyantai vallástanitó orgonista-kántorságban ideiglenesen megerősitettem.

5., Dec. 14-én a körözsjánosfalvai presbyterium 40—1928 sz. határozata alapján Kerékgyártó Mihály okleveles állami tanitót a körözsjánosfalvai előkönyörgő tanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

6., Dec. 24-én a feketetóti presbyterium 26—1928 sz. azon határozatát, hogy templomát, tornyát és lelkészi lakását az Orbán Károly tenkei épitész szintén beterjesztett terve és költségvetése alapján kijavittassa, valamint 8—1928 és 28—1928 sz. azon határozatait, melyek szerint a magtár állományából 15 q buzát és 40 q tengerit az épitkezés költségeinek fedezésére eladhasson: megerősitettem.

7., Dec. 24-én az árpádi presbyterium 1928 okt 28-án hozott 8 sz. határozata alapján Madaras Károly okleveles tanitót az árpádi kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

8., 1929 Január 1-én püspök ur kirendelése alapján Gavallér Lajos segédlelkészt felhatalmaztam, hogy Tenkén mindennemü segéd-

lelkészi teendőt végezhessen.

9., Jan. 7-én a feketegyarmati presbyterium 1928 nov. 7-én 39 sz. a. hozott határozata és bemutatott okmányai alapján Bokorné Mike Vilma okleveles tanitónőt a feketegyarmati tanitóságban az 1928/9 iskolai évre ideiglenesen megerősitettem.

10., Jan 10-én a mezőbajji presbyterium 1928 nov. 6-án 29 sz. a. hozott határozata és bemutatott okmányai alapján Benke Pál okleveles tanitót a mezőbajji kántortanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

11., Jan. 25-én a feketetóti presbyterium 12—1929 sz. határozatát, hogy magtári pénzbetétéből 6000 Leit és 2404 Lei letétpénzét az épitkezésekhez fölhasználhassa : jóváhagytam.

12., Febr. 23-án a kisnyégerfalvai presbyterium előterjesztésére engedélyeztem, hogy megrepedt harangjuk helyet ujat öntessenek és hogy amennyiben a hivek gyüjtése annak árát nem fedezné, — az esetben a 870 L. harangalapot és az 1927—8 évi 20,000 L. maradványt részben vagy egészben felhasználhassák.

13., Márc. 4-én a várasfenesi presbyterium 10—1929 sz. határozatára engedélyt adtam ahoz, hogy az „Egyházfenntartási alap"-ot törvényes % mellett f. év dec. 31-én visszafizetés kötelezettsége mellett kölcsön vehesse.

14., Márc. 5-én a szintei presbyterium 5—1929 sz. határozatára engedélyt adtam arra, hogy alapjaiból 4598. 53 L. rövidlejáratu kölcsönt f. év végéig kamataival visszafizetés kötelezettségével felvehesse.

Kiváló tiszteletem kifejezésével vagyok

Tinca—Tenke 1929 március 14

Kassay Béla
esperes.